

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА
FUNDACJA "UKRAINSKA DIASPORA NAUKOWA W POLSCE" (POLSKA)
UNIwersytet Zielonogórski (POLSKA)
WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI W BYDGOSZCZY (POLSKA)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА
У ВОЄННІ ЧАСИ ТА ОПІСЛЯ»**

**22 травня 2023 р.
м. Ірпінь**

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ»

Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля

Збірник тез
VI Міжнародна науково-практична конференція

22 травня 2023 р.

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2023

УДК 334.7:658(06)

ББК 65.29я431

Е 45

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Державного податкового університету
(протокол № 12 від 25 травня 2023 р.) та*

*Вченою радою ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
(постанова № 38 від 15 травня 2023 р.)*

Е 45 **Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля** [Електронне видання] : збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 22 травня 2023 року). – Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. – 718 с. PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний депозитарій.
ISBN 978-966-337-694-3

Збірник містить тези VI Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля», що відбулася 22 травня 2023 р. на базі Державного податкового університету.

Публікації відображають напрями та результати наукових досліджень, присвячених таким актуальним питанням, як: «Розвиток підприємництва: досвід обмеження, безпека та можливості»; «Моделі державної політики розбудови підприємництва та підприємницького середовища»; «Передові фінансові технології розвитку та стійкості бізнесу»; «Податкові напрями стимулювання підприємницької активності»; «Зовнішньоекономічна діяльність та управління міжнародними товарними потоками»; «Циркулярна економіка та екологічні інновації: державне регулювання, моделювання та стале управління»; «Україна – формування післявоєнних можливостей для розвитку бізнесу: погляд молоді».

Видання призначене для науковців, молодих вчених, аспірантів, студентів.

Матеріали подано у авторській редакції.

Відповідальність за зміст матеріалів, їх відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

УДК 334.7:658(06)

ББК 65.29я431

ISBN 978-966-337-694-3

© Державний податковий університет, 2023

© ДУ «Інститут економіки та прогнозування
НАН України»

Збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля»

Швець П. А., Бабич Р. Б.
СТИМУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 87

Шибасва Н. В., Єфремов А. О.
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ
ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ РЕВОЛЮЦІЇ 4.0 91

Яковенко Р. В. Яковенко Д. В.
ДОВІРА ДО ТОРГОВОЇ МАРКИ ЯК КЛЮЧОВА
МОЖЛИВІСТЬ УСПІШНОГО ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ..... 94

Андрухович Д. Р.
ЩОДО НАПРЯМІВ ОНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ
РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ 100

Іванов В. В.
СКЛАДНОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ
ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ..... 105

СЕКЦІЯ 2. МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
РОЗБУДОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО
СЕРЕДОВИЩА

Бублик Є. О.
ЧИННИКИ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ
ТА ЇХ ВПЛИВ НА МОНЕТАРНУ ПОЛІТИКУ 111

Внукова Н. М.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ
ОБМЕЖЕНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ..... 117

Збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля»

Внукова Наталія Миколаївна,
д-р екон. наук, професор,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна
ORCID ID 0000-0002-1354-4838

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ
ОБМЕЖЕНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

Розробка концептуальних основ трансформації інноваційного розвитку суб'єктів господарювання потребує нових рішень, одним з таких можуть бути пропозиції західних розробників у плануванні та впровадженні ефективних наскрізних відкритих інноваційних програм, зокрема Програми цифрової та сталої трансформації для прийняття енергоефективних змін у конкретних галузях промисловості. Життєвий цикл програми починається з інноваційної стратегії та ідентифікації і вибору викликів для остаточного пошуку та перевірки рішень [1]. Можливо, серед викликів може розглядатися питання обмеженості діяльності, зокрема, в умовах воєнного стану.

Рахуючи, що переважна більшість інновацій не досягають своїх цілей, західні фахівці також розробили інноваційний інструмент, який необхідний для пошуку, узгодження, тестування та реалізації найкращих ідей у будь-якій організації [4].

Для розробки базової концепції щодо трансформації інноваційного розвитку суб'єктів господарювання в умовах обмеженості діяльності у період воєнного стану і повоєнної економіки необхідний розгляд державної політики у цій сфері. Національні дослідники [3] ґрунтовно підійшли до аналізу формування й реалізації державної політики управління розвитком пріоритетних галузей національної економіки. Вони відзначили недосконалість вітчизняних інституційно-правових норм,

Секція 2

Моделі державної політики розбудови підприємництва та підприємницького середовища

зокрема в частині стимулів для створення локальних інтегрованих структур, технологічної модернізації, цифровізації бізнес-процесів тощо (функція мотивації), яка обумовила превалювання захисної стратегії безпеки, тоді як реалізація потенціалу стратегічних видів діяльності можлива лише за наступальної тактики зміцнення конкурентоспроможності; не використання засобів аналізування розвитку і безпеки пріоритетних галузей, а також якості і ефективності державної політики в цій сфері (функція контролю) унеможливила вдосконалення системи менеджменту.

Інші закордонні дослідники [6] доводили, що інноваційні процеси стають основним чинником економічного зростання. У зв'язку з цим приділяється увага стратегічному управлінню інноваційними процесами та схемі організації інноваційної стратегії підприємств. Отже, питання концептуалізації трансформації інноваційного розвитку суб'єктів господарювання потребують подальшого розвитку.

Тому функціонування системи публічного управління інноваційним розвитком [2] має створювати умови для підвищення інноваційної активності, що забезпечуватиме конкурентоспроможність підприємств на світовому ринку. Отже, органи державної влади мають визначати пріоритетні напрями інноваційних процесів та обирати перспективні методи та інструменти підтримки підприємств, що впроваджують інноваційні проекти.

Розглядаючи як аналог вплив неформальної конкуренції на інновації МСП у східноєвропейських країнах з перехідною економікою [5], пропонується розглянути - як обмеженість діяльності впливає на трансформаційні процеси у сфері інновацій. З цією метою пропонується висунути декілька гіпотез : Гіпотеза Н1. *Обмеженість діяльності має значний прямий вплив на трансформаційні процеси у інноваціях суб'єктів господарювання.* Гіпотеза Н1а. *Обмеженість діяльності має значний прямий вплив на трансформаційні процеси у інноваційних продуктах суб'єктів господарювання.* Гіпотеза Н1б. *Обмеженість діяльності має значний прямий вплив на трансформаційні процеси у технологічних інноваціях суб'єктів господарювання.* Гіпотеза Н1с. *Обмеженість діяльності має значний прямий вплив на трансформаційні процеси у зелених (циркулярних) інноваціях суб'єктів*

Збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля»

господарювання. Для підтвердження або спростування цих гіпотез планується провести дослідження щодо моделювання обмеження діяльності.

Розглядаючи продуктові інновації, інновації процесів, циркулярні інновації має бути встановлено напрям та рівень впливу на них обмеження діяльності, зокрема, в умовах воєнного стану.

Під час сучасних технологічних змін вважається, що трансформація виробничих систем суттєво змінюється, отже, інноваційна складова повинна посилюватися. У теперішніх умовах обмеженості діяльності під час воєнного стану виробничі підприємства мають запроваджувати зовсім нове покоління технологій, послуг і продуктів, заснованих на комп'ютерних технологіях та циркулярній економіці.

Проблеми інноваційного розвитку на мережевій основі кластеризації, які стали пріоритетними у пришвидшенні розвитку технологічних трансформацій, зокрема, які у циркулярній Індустрії 4.0 та Індустрії 5.0 потребують ефективних механізмів інноваційних комунікацій. При розробці концептуальних основ розглядається проблема використання нових технологій в управлінні економічними бізнес-партнерствами, що передбачає, зокрема, інноваційність стратегічної взаємодії з ними, що може вплинути на подолання впливу обмеженості діяльності.

Висновки. Подальше дослідження буде мати на меті висвітлення впливу обмеженості діяльності на інноваційні процеси та визначення, чи зможуть останні трансформуватися під впливом цього фактору, модернізувати бізнес-стратегії суб'єктів господарювання для посилення ефекту інновацій.

Нововведення сприяють перемогам у конкурентних позиціях суб'єктів господарювання, зокрема, окремо буде виділено зелені (циркулярні) інновації. Необхідно перевірити потенційну забезпеченість цих процесів через пошук інструментів подолання ризику обмежень, зокрема, під час воєнного стану.

Обмеженість діяльності у змінних умовах особливого правового періоду в Україні впливає на пошук і перегляд можливої взаємодії країн за рівнями спроможності до інноваційного розвитку, що є осно-

Секція 2

Моделі державної політики розбудови підприємництва та підприємницького середовища

вою для розробки спільних концептуальних основ трансформаційних заходів державного стимулюючого впливу на них, пошуку взаємодії міжнародних національних платформ. Розгляд різних джерел показав, що така взаємодія можлива, але в умовах воєнного стану вона має асиметричний характер, тому застосування інструментів цифровізації може позитивно вплинути на зміни, які потрібні в умовах обмеженості діяльності у більш пришвидшеному темпі.

Пріоритет можливих учасників інноваційних платформ як на національному, так і міжнародному рівнях у швидкозмінних міждержавних соціально-економічних умовах визначається необхідністю переходу на нову модель повоєнної економіки із залученням країн з високим рівнем розвитку інновацій і технологій, зокрема, циркулярного типу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Внукова Н. М., Григорян О. О. Сучасні тренди стимулювання впровадження інновацій. *Сучасні тренди соціально-економічних перетворень та інтелектуалізації суспільства в умовах сталого розвитку* : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 10 листопада, м. Запоріжжя. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. С. 68–69. URL : <https://openarchive.nure.ua/items/017f0794-7037-4b68-958b-2f4a0bb83783>
2. Косач І., Пилипенко М. Система публічного управління інноваційним розвитком АПК: концептуальні засади. *Наукові перспективи (Naukovì perspektivi)*. 2022. № 12 (30). С. 12–21. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12\(30\)-12-21](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-12(30)-12-21)
3. Куницька-Іляш М. Критичний аналіз державної політики забезпечення розвитку та фінансової безпеки пріоритетних галузей національної економіки України. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2022. № 2. С. 40–45. URL : <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-5>
4. CSR, Impact and Innovation – ESG and sustainable innovation. URL : [https://www.wolterskluwer.com/en/solutions/enablon/esg?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=\[SEM\]-GoogleAds-Performance-\[SEARCH\]-APPLICATIONS-EMEA-ESG&gad=1&gclid=Cj0KCQjwu-KiBhCsARIsAPztUF2xSDMkKdnKfFhErgmeDypCmGbCPt4JXW87K0Zj94xA5bfm4zLEOkIaAjkSEALw_wcB](https://www.wolterskluwer.com/en/solutions/enablon/esg?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=[SEM]-GoogleAds-Performance-[SEARCH]-APPLICATIONS-EMEA-ESG&gad=1&gclid=Cj0KCQjwu-KiBhCsARIsAPztUF2xSDMkKdnKfFhErgmeDypCmGbCPt4JXW87K0Zj94xA5bfm4zLEOkIaAjkSEALw_wcB)

Збірник матеріалів
VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля»

---

5. Hlioui, Zaineb, Mohamed Gabsi, and Abdelwahed Omri..Informal Competition Effect on SMEs' Innovation: Do Credit Constraints Matter? Evidence from Eastern European Countries. *Sustainability* 14.21 (2022): 13874. URL : <https://doi.org/10.3390/su142113874>

6. Mullabayev B. B. & Muminova M. Ab. Development of Methodology for Managing the Activities of Vertically Integrated Industrial Enterprises. *International Journal of Research in Commerce, It, Engineering And Social Sciences* ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 2022. № 16(06). P. 95–105. URL : <https://gejournal.net/index.php/IJRCIESS/article/view/616>

Наукове електронне мережеве видання

Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля

Збірник тез

VI Міжнародна науково-практична конференція
(22 травня 2023 р.)

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Відповідальні за випуск

Лавренюк А. В.
Слюсарева Л. В.,
Кіндзерський Ю. В.,
Соколова О. М.,
Минчинська І. В.

Форматування та
комп'ютерна верстка

Завальницька Д. П.

Здано до друку 19.06.2023

Друк. арк. 41.46

Замовлення № 1055

*Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром
«Державний податковий університет»
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників і
розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*